

exteriors

Un plàtan ajagut sobre el Fluvià a Bàscara

Text i foto > **MERCÈ SAURINA**

Si una tarda de juliol arribes a la plaça de l'Església de Bàscara, ràpidament t'adones que el nom popular amb què es coneix l'indret —*prat* (o *parat*, per segons qui)— no li fa gens de justícia. Els quatre arbres que s'hi alcen no et protegeixen del sol asfixiant ni de la claror enlluernadora. La plaça és ben deserta i les cigales s'apoderen d'aquell silenci sepulcral per fer-ne una trena gruixuda, indeslligable del seu ric-ric.

No imaginaries mai que, un xic més enllà, aquella sensació ardent es converteix en una frescor ufanosa, feta de verd i d'aigua: del costat de la rectoria surt un caminó que baixa fins a la font del Xalet, a la riba del Fluvià. Amb el temps, la mà de l'home l'ha adequat per

facilitar-ne l'accés als passejants i al públic del pessebre vivent: ha esdevingut un baixant esgraonat protegit per una barana de fusta, ben diferent d'aquell corriol rost i estret de la meva infantesa. A l'esquerra en sobresurt la penya pedregosa, on s'enfilen hores feréstegues fins a arribar als murs de les cases, talment perllongaments de la paret natural de roca. Els hiverns més freds s'hi poden veure candelas de glaç que, en fondre's, orquestren càntics de regalims per la cinglera. A la dreta i entre els arbres de ribera, el Fluvià s'expandeix ample, formant petites illes de vegetació assilvestrada que queden cobertes d'aigua quan el cabal és abundant...

Quants captards d'estiu l'havíem fet amb el pare, aquell camí, carregats de càntirs i d'illusió! Era quan

el temps s'estireganyava com un xiclet i les vacances semblaven eternes i les excursions a la font, aventures infinites... Arribaves a baix i havies de saltar un mínuscul rierol de dos pams abans que t'abracés l'ombra dels plàtans centenaris; al fons de la paret obaga, humida tothora, el crit de la font t'apressava a deixar-hi el càntir. Mentre l'atuell s'omplia i sempre amb el perill del bagant latent, corríem a descobrir barbs que nedaven àgils i granotes estrofolàries, respirant aquella olor de riu que se't fica endins i de vegades no en surt mai més... Quan la comporta estava tancada i el riu baixava generós, la resclosa s'arriassava d'escuma, en un ball foll d'esquitxos de plata; contrastava amb el mirall fosc del riu aturat rere la presa, quan el cabal era insufici-

ent per enfilar-se a perseguir el camí del mar o quan obrien la comporta per desviar l'aigua cap al canal... En aquest punt, recordo la història d'algun suïcida fallit (per sort), que s'havia llençat al bagant i, penedit a l'instant, uns metres més avall s'havia aferrat a unes bigues de ferro per salvar-se.

El pas dels anys ha arraconat els càntirs i ha canviat mínimament l'orografia de l'indret. Però els plàtans resten intactes i el més vell de tots (almenys a mi m'ho sembla) continua marcant el pas de les estacions ajaint-se sobre el riu, encorbant cada vegada més la seva esquena poderosa per buscar la claror i la vida... No vol perdre el privilegi de ser l'arbre més fotografiat de tot el paratge.